

97876

O blagoslovljenju

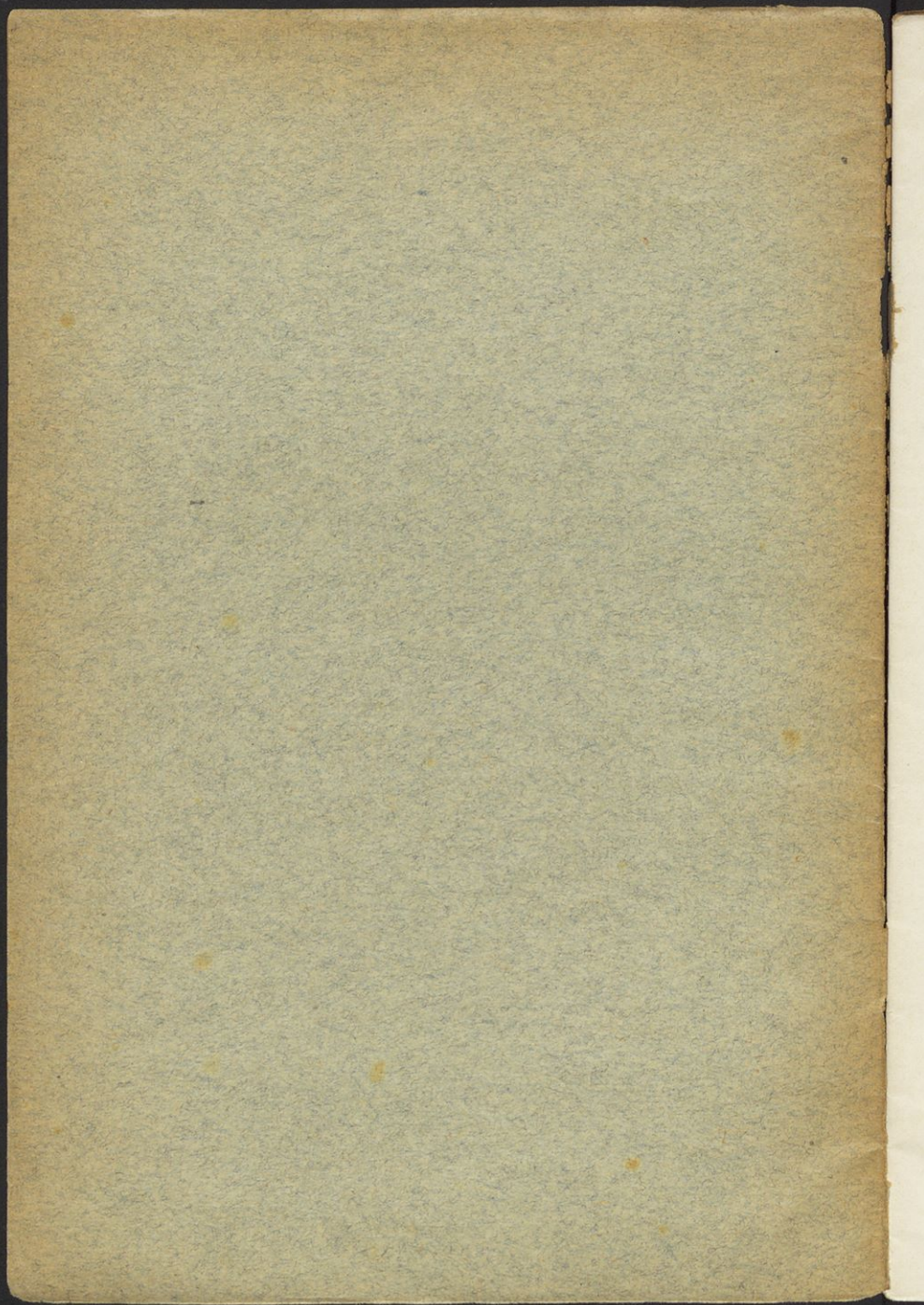
ZVONOV ZA NOVO ŽUPNIJSKO CERKEV
v Čadramu.

Z dovoljenjem prečastitega knezo-skozijskega ordinarijata
Lavantinskega od dne 21. junija 1899, številka 2693.

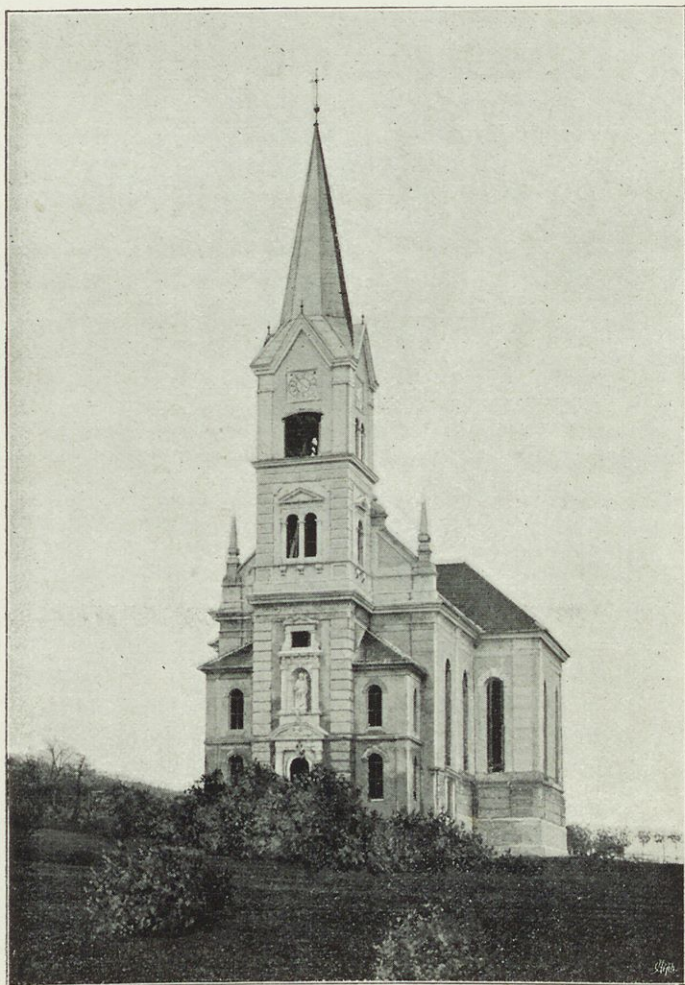
Spisal
dr. Jožef Pajek.

V Mariboru 1899.

V založbi pisateljevi. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nova farna cerkev v Čadramu.

O blagoslovljenju zvonov za novo župnijsko cerkev v Čadramu.

Z dovoljenjem prečastitega knezo-škofijskega ordinarijata Lavantinskega
od dne 21. junija 1899, števil. 2693.

Spisal
dr. Jožef Pajek.

V Mariboru 1899.

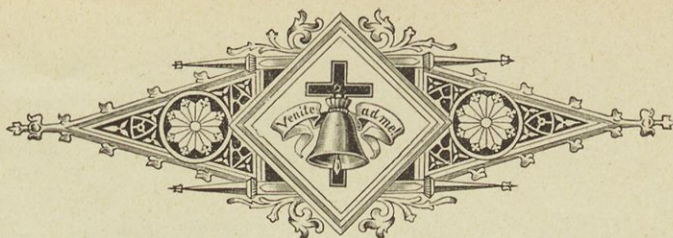
97876

97876

D8570/1950

97876

MICHAEL PRINCEPS EPISCOPVS CONSECRAVIT EX
GRATIA SINGVLARI IN CONCVRSV POPVLI.

GEORGIVS PAROCHVS EXSTRVXIT ECCLESIAM DEO
EX PIETATE.

CANONICVS IOSEPHVS LABORES EORVM VBERIVS
ENARRAVIT FAVENS EX CORDE.

BARTHOLOMAEVVS ARCHIPAROCHVS ATQVE DECANVS
EGREGIVS INTERFVIT EX VOTO.

L. H.

O blagoslovljenju zvonov za novo župnijsko cerkev svetega Janeza Krstnika v Čadramu

30. oktobra 1898.

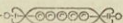
Predmet: Petje zvonov je glas božji, ki nas vabi v nebeško domovino.

Rek: »Kako bodo poslušali, če ni oznanjevalca? Kako pa bodo oznanjevali, ako niso poslani? . . . Vera je torej iz poslušanja, poslušanje pa po besedi Kristusovi. Njihov glas se je raznesel po vsem svetu in besede njihove do pokrajin zemlje«.

(Rom, 10, 14. 15. 17. 18).

Uvod.

Dnes Vam bodo prečastiti in milostljivi gospod knez in škof Mihael šest novih zvonov blagoslovili, ki so namenjeni v stolpu na novo sezidane župnijske cerkve za naprej božjo čast prepevati, k molitvi in presveti daritvi vabiti in pa za rajnimi žalovati. Ravno zato se mi pa dnes kakor zvonjenje iz daljave oglašča krajevna zgodovina nekdanjih časov in pa spomin onih mož, ki so svoje dni pri nas sveto vero oznanjevali in za zveličanje neumrjochih duš skrbeli.

Prvi ali zgodovinski del.

1. Gospod Jezus Kristus je svoje svete apostole razposlal po vsem svetu, naj učijo narode in pa naj jih krščujejo. Tako se je spolnilo prerokovanje Davidovo, da se bode raznesel glas oznanjevalcev božje besede po vsem svetu, kar je potem sveti apostol Pavel v svojem listu do Rimljanov tako spretno porabil, ko je zapisal imenitne besede: »Kako bodo poslušali, če ni oznanjevalca? Kako pa bodo oznanjevali, ako niso poslani? . . . Vera je torej iz poslušanja, poslušanje pa po besedi Kristusovi. Njihov glas se je raznesel po vsem svetu in besede njihove do pokrajin zemlje«. (Rom. 10, 14. 15. 17. 18).

2. Po božji previdnosti je prišel prvak izmed vseh apostolov, sv. Peter, v cesarsko prestolno mesto Rim in je tam postavil svoj prestol kot sedež poglavarja svete cerkve Kristusove.

3. Iz Rima so se potem po naročilu sv. Petra razhajali oznanjevalci sv. vere Kristusove na vse strani. V Oglej, veliko pomorsko mesto na meji laških in slovenskih pokrajin, je prišel sv. evangelist Marko, katerega zato še danes v tamošnjih pokrajinah posebno častijo kot svojega dobrotnika in mogočnega variha. Njegovi sveti ostanki počivajo v škofovski cerkvi svetega Marka v Benetkah.

4. Izmed učencev, ki si jih je sv. Marko v Ogleju pridobil, se je po svoji gorečnosti najbolj odlikoval Hermagoras ali Mohor; zato ga je sv. Marko s seboj v Rim povabil in ga je svetemu Petru tako lepo priporočil, da ga je posvetil za škofa Oglejske cerkve in s tem tudi naših pokrajin med Jadranskim morjem in deročo Dravo.

Nastopili so pa za sveto cerkev viharni časi in leta 67. pod cesarjem Neronom je bil sv. Peter v Rimu križan, sveti Mohor je pa v Ogleju za Jezusa Kristusa svojo kri prežil.

Sv. Peter, prvak vseh svetih apostolov, in pa sv. Marko, prvi oznanjevalec svete vere Kristusove, ter sveti Mohor, prvi škof naših pokrajin, prosite Boga za nas, da si sveto vero ohranimo in pa zvesto po njej živimo!

Nad grobom sv. Mohorja in njegovega pomočnika dijakona Fortunata je oglejski nadškof in patrijarh Popo pozidal l. 1031.

prelepo cerkev iz rezanega kamena, ki je še sedaj ohranjena. Koledar družbe sv. Mohorja je prinesel leta 1895. na straneh 40. in 42. dve lični podobi imenitne prestolnice oglejskih patrijarhov.

5. V dvanajstem veku je vladal Oglejsko cerkev patrijarh Ulrich II. iz roda Trebenjskih grofov in je postavil za svojega namestnika v pokrajinah med Savo in Dravo in pa za župnika v Konjicah svojega brata Siegharda, ki je l. 1173 še bil med živimi.

V tej dobi, leta 1182. je podaril Otokar, vojvoda štajerski, svoje posestvo v Oplotnici Zajčkemu samostanu, in tako so se beli menihi tukaj udomačili.¹

6. Sieghardov dvanajsti naslednik, konjiški župnik Peter Tazol (Tacelj?) je poslal l. 1391. in 1392. v Oglej več svojih mladih in izšolanih mož s prošnjo, naj jih patrijarh posveti za duhovnike, ki bodo konjiškemu nadžupniku v dušnem pastirstvu pomagali pri sv. Kunigundi, na Keblju, pri sv. Križu blizu Stranic in pa v Žičah. Kar nič ne dvomim, da je stala takrat že tudi Čadramska cerkev, koje starost je po njenih pod streho očitnih gotiških oblikah spričana. Na južni strani zvonika se pa nahaja tudi starorimski nagrobni spomenik.²

7. Iz 14. veka je menda, če se po slogu sodi, tudi podružnica sv. Miklavža, o katerej je jako želeti, da se tudi zanaprej kot častiti spomenik preteklih časov ohrani.

8. L. 1452. je bila po spričevanju napisa na podporniku pozidana imenitna cerkev sv. Barbare, ki je imela nekdanj sama svojega duhovnika in torej tudi redno božjo službo. L. 1542 je pri sv. Barbari kaplanoval Valentin Faschang.³ L. 1753 je bila sv. Barbara že pridružena cerkvi sv. Jurija v Konjicah, in sedaj je čadramska podružnica.

Iz dobe med l. 1471. in 1491. nam je ohranjen pečat oglejskega patrijarha Marka, s katerim so bili zaznamovani ostanki svetnikov shranjeni v altarju cerkve sv. Barbare; sedaj se nahaja omenjeni pečat v knezoškofjskem arhivu v Mariboru.

¹ Urkundenbuch von Zahn, I. 587.

² Steierm. Geschichtsquellen, VII. 116. 117.

³ »Giltenschätzung von St. Barbara« v štaj. dež. arhivu.

9. Med leti 1473 in 1513 je bila posvečena podružnica sv. Mohorja in Fortunata po Petru, škofu Koprulanskem, in sicer, kakor listina pravi, »in monte Gertza«, to je »na bregu Gorca«. ¹ Naj bi se verniki tem raje v tej cerkvi zbirali in obilneje za njo darovali, so podelili imenovani škof Peter v smislu 62. kanona štrtega lateranskega zbora iz l. 1215 obiskovalcem leto dni odpustkov za den posvečenja, in 40 dni za druge priložnosti. ²

V tej cerkvi sv. Mohorja in Fortunata se je do naših dni ohranila z roko pisana mešna knjiga. Črke so minuskule, to je izmed drobnih gotiških; pa tudi okrasje na okovih (Cypripedium Calceolus) nam kaže umetnost petnajstega veka. Sedaj se hrani knjiga v Mariboru v škofijskem muzeju.

10. Iz leta 1495. se nam je v podstrešju čadramskega župnišča ohranil ritual ali obrednik Oglejske cerkve, po katerem so se našim prednikom sveti zakramenti delili.

Bog daj večni mir in pokoj duhovnikom, ki so se teh knjig posluževali, pa tudi njihovim ovčicam, katere so pastirovali!

11. Iz l. 1497. se nam je ohranila ganljiva oljnata altarna slika, predstavljajoča Kristusov krvavi pot na Oljski gori. Sliko so naročili, kakor sklepamo iz grbov na njej se nahajajočih, konjiški župnik in prošt Valentin Fabri (Kovač), ki so konjiško župno cerkev prezidali in z obokom oskrbeli, na katerem se kovaško nakovalo nahaja, in pa koroški plemič Rechberg (Srnc) s svojim tovaršem, ki je imel orla za svoje znamenje. Slika se je hranila do letos v podružnici sv. Miklavža, sedaj se pa bode v novi cerkvi namestila. ³

12. L. 1517. je bila tiskana oglejska mešna knjiga, ki se je gotovo dolgo vrsto let rabila pri tukajšnji fari in ki se je sedaj oddala v škofijski muzej v Maribor.

Za odkritje vseh teh starin so si z visokočastitim duhovskim svetovalcem in župnikom gospodom Jurijem Bezenšekom,

¹ »Caprea insula« je Koprski otok, ki je bil tam, kjer je sedaj Koprsko mesto. Izvestja muzejskega društva za Kranjsko, 1896, str. 207.

² Izvirna listina v štaj. dež. arhivu.

³ Primeri tej prav podobno sliko v Grausovem »Kirchenschmuck«, 1898, str. 109.

Nadfarna cerkev v Konjicah.

častivredni gospod kaplan Vid Janžekovič navječ trudili, in se jim za njihovo skrbljivost spodobno zahvaljujem.

13. L. 1542 je položil Zajčki samostan deželski gosposki račun o svojih posestvih; med dohodki je tudi gornina od vinograda cerkve sv. Miklavža, ki je bil vreden 15 funtov ali goldinarjev.¹

14. Leta 1542. se imenuje prvokrat cerkev sv. Janeza v Čadramah, in drugokrat l. 1545: »zu Schodrumb« v straszburškem zapisniku o izvršenem cerkvenem preiskovanju.

15. L. 1605. je zapisan pod 28. avgustom v konjiški krstni knjigi Martin Gorjup, edituus, to je cerkvenik čadramski.

H krstu so takrat vmes še v Konjice nosili in je bil tam n. pr. 3. junija 1609 krščen otrok s pristavkom: »ex parochia S. Joannis in Zhadrom«, to je iz fare sv. Janeza v Čadramu, dasiravno takrat Čadramska cerkev še ni imela vseh farnih pravic, ampak je bila od Konjic odvisna.

Leta 1609. se imenuje pod 6. marcijem v konjiški krstni knjigi »čadramski kaplan« Martin Obritus.

16. L. 1645. se imenuje pod 18. januarjem v čadramskih poročnih knjigah »kapela v Oplotnici«, to je grajščinska kapela, v katerej je Tomaž Varl, kaplan v Čadramu, ravno tisti den poročil Jurja iz Lačnega brega ž njegovo nevesto Jedrto.

17. L. 1668. sta pa bila 24. februarja v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata poročena Rok Šega in pa Marija Zajc.

18. L. 1681. je bil pozlačen altar sv. Družine v cerkvi sv. Barbare. Po spričevanju napisa na altarnju so bili takrat Janez Pavel Baselli nadžupnik v Konjicah; dušni pastir pri sv. Barbari so pa bili cesarski kaplan Sebastjan Glavinič, ki so bili leta 1675. nadžupnik v Konjicah postavljeni; leta 1688. so postali škof v Senju in Modrušu. Umrli so, iz Istre na Dunaj potujoč, v svoji nekdanji fari v Konjicah v jeseni l. 1697. in imajo v tamošnji kapeli rožnega venca dostojen spomenik.²

19. L. 1684. je bil za časa konjiškega župnika Fabijana Sebastijana Glaviniča iz Glamoča in čadramskega vikarja

¹ »Giltenschätzung von Seiz 1542« v štaj. dež. arhivu.

² Glej spis vis. čast. gospoda dekana in nadžupnika Jerneja Voh-a v »Voditelju« 1899, str. 144.

Andreja Sgosniga pri sv. Miklavžu postavljen altar v čast sv. Roku.¹

L. 1685., za časa imenovanih dveh dušnih pastirjev je bil v ravno tisti podružnici sv. Miklavža postavljen altar v čast sv. Boštjanu.²

20. L. 1717. je bil vlit tretji, sveti Barbari posvečen zvon stare farne cerkve.

21. L. 1731. je bila cerkvi prizidana na južni strani kapela Matere božje dobrega sveta.

22. L. 1753. je bil vlit drugi, Mariji devici posvečen zvon.

23. L. 1751. so sveti Oče rimski papež Benedikt XIV. razdelili veliki Oglejski patrijarhat na dvoje; laški del je bil prištet Videmski, slovenski pa Goriški nadškofiji, h katerej so spadale torej tudi Čadrane in sploh vsa Konjiška dekanija.³ Ravno tega 1751. leta so se podelile Čadramski cerkvi pravice samostalne župnije.⁴

24. L. 1765. je bil stari cerkvi prezbiterij prizidan.

25. L. 1776. so postavili kor za orglje in pevce.

26. L. 1782. je bil zlit prvi, sv. Janezu Krstniku posvečen zvon.

27. L. 1784. so se vršile razprave med duhovsko in posvetno oblastjo zavoljo nove omejitve Čadramske župnije, ki je nekaj od svojega odstopila Keblju, nekaj je pa pridobila od Prihove in od Zreč.⁵

28. L. 1786. je prišla Čadramska župnija pod Lavantinskega škofa, katerega sedež je bil pri sv. Andražu na Koroškem ustanovljen l. 1228. Izvrševalni pismi Ljubljanskega kneza in škofa Mihaela Brigido sta pisani 8. novembra 1788 in 15. marca 1789.⁶

29. Naj mi bo dovoljeno, da omenim tukaj meni znana imena dušnih pastirjev, ki so se v Čadramu trudili za zveli-

¹ Napis na platišču ali predeli altarja.

² Napis na predeli altarja.

³ »Voditelj«, 1898, 305.

⁴ Knezoškofijski Lavantinski arhiv, F. 101, D. 5, f. 4.

⁵ Knezoškofijski Lavantinski arhiv v Mariboru.

⁶ »Zgodovinski zbornik«. Priloga Ljubljanskemu škofijskemu listu. 8. leto, 1895, št. 29.

čanje duš, in katerim naj Bog povrne, kar so storili njemu v čast in slavo.

1542. Gospod Siegmund, duhovni pomočnik v Čadramu pri sv. Janezu.¹

1609, 6. marcija: Martin Obritiuss, čadramski kaplan.

1628 — 1637. Adam Lamberscheg.

1638 — 1646. Tomaž Warll, vikarij.

1646. Jurij Kershin.

1662. Andrej Maszola, pomočnik (cooperator) v Čadramu.

1666 — 1676. Lukež Salzer.

1684 — 1685. Andrej Sgosnig, vikarij.

1698. Mihael Spraiž, kurat v Čadramu.

1760. Janez Zamlig, župnik (parochus in Zhadron), ki je umrl 29. aprila 1760.²

1770, od 15. januarja do 14. januarja 1796: Jurij Stengl, župnik.

1796, od 15. majnika pa do 15. aprila 1807 je bil župnik Frančišek pl. Schildenfeld.

1807, od 6. majnika do 23. aprila 1808 je bil oskrbnik Andrej Slumšek.

1808 od 24. aprila do 12. majnika 1812 je bil župnik Jožef Schutz.

1812, od 13. majnika do 18. oktobra 1812 je bil oskrbnik Anton Miklautz, in ravno tisti je bil župnik od 18. oktobra 1812 do 12. aprila 1842.

1842, od 23. aprila do 23. aprila 1850 je bil župnik Anton Gasparini.

1850, od 23. aprila do 6. julija 1850 je bil oskrbnik Peter Cizej.

1850, od 7. julija do 27. februarja 1876: Janez Kunej, župnik.

1876, od 1. marcija do 30. aprila 1876: Anton Šlander, oskrbnik.

¹ »Gonobitzer Pfarrgiltsschätzung anno 1542« v štaj. dež. arhivu.

² »Matrik der elenden Bruderschaft in Gonobiz«, II. del, str. 1.

1876, od 1. majnika: Jurij Bezenšek, župnik in knezo-škof. duhovski svetovalec.

30. Tudi v novejšem času ni ponehala skrb za lepoto hiše božje. L. 1862. je bila župna cerkev v Čadramu od akademiškega slikarja Tomaža Fantoni in od njegovega tovarša Jakoba Brollo fresko poslikana.¹

31. L. 1875. je bila cerkev sv. Barbare po prizadevanju sedanjega visokočastitega gospoda župnika Jurija Bezenška z velikimi stroški po nasvetu gospoda c. kr. konservatorja Janeza Graus-a prav okusno in slogu primerno prenovljena.²

32. L. 1885. je bilo od sedanjega v. č. gospoda župnika ustanovljeno društvo za zidanje nove župne cerkve.

Prečastiti kn.-šk. Lavantinski ordinarijat je stavbo dovolil 5. decembra 1894, št. 3375, visoka c. kr. namestnija v Gradcu pa 16. februarja 1895, št. 2830.

33. L. 1895. so prečastiti in milostljivi knez in škof Mihael blagoslovili temeljni kamen za novo župno cerkev sv. Janeza na stavišču sredi pota med Čadramom in Oplotnico. Pridigo, ki so jo o tej priliki imeli, so dali l. 1896. natisniti pod naslovom: »Pridiga ob priložnosti blagoslovitve temeljnega kamena za novo farno cerkev v Čadramu«, in so jo dobrotnikom cerkve podarili.³

34. Načrt za novo cerkev je naredil arhitekt gospod Janez Pascher, c. kr. profesor na obrtni šoli v Gradcu in stavbinski mojster.

35. Zidarsko delo je vodil gospod Vincencij Grein iz Vojnika.

36. Orglje je naredil gospod Jožef Brandl iz Maribora.

37. L. 1898. so z dovoljenjem preč. kn.-šk. ordinarijata domači velečast. gospod župnik 1. majnika blagoslovili križ za zvonik.

38. Dvanajst čudovito lepih slikanih oken v laškem slogu zidane nove cerkve je izdelala tvrdka Neuhauser in Jele v Inostu. Okna so 7·30 metrov visoka in 1·70 do 1·30 metrov široka.

¹ »Südsteirische Post« 1896, št. 74.

² »Kirchenschmuck« 1875, str. 94—96.

³ »Südsteirische Post«, 23. oktobra 1895, št. 85.

Prvo okno na listovi strani nam predstavlja svetega nadangelja Mihaela, patrona našega prečastitega in milostljivega gospoda kneza in škofa, ki so za to in za sosednje okno darovali dve tisoč goldinarjev.

Drugo okno nam kaže pogumnega vojščaka in mučenika sv. Jurja, zavetnika domačega velečast. gospoda župnika in duhovskega svetovalca Jurija Bezenška, ki so darovali, kar so gleštali in premogli, in ki so neutrudljivo tudi ubogajme prosili, da bi postavili svojim ljubim faranom toliko potrebno prostorno svetišče, ker je stara sicer prav lična cerkev za toliko število ljudi že davno pretesna postala.

Na južni strani sledita nadalje okni, predstavljajoči Marijo prečisto devico in pa sv. Jožefa. Jima nasproti se nam pa iz severnih oken svetita podobi sv. Ane in pa sv. Leopolda. Slednje okno je oskrbela blaga gospa Frančiška Magerl, vdova rajnega Leopolda Magerl-a, jemu v spomin in pa za pokoj njegove duše. Vsako teh oken stane 1000 gld.

Šest ostalih oken nam kaže tako rekoč pletenino iz cvetic in dragih pisanih kamenov, ki se v solčni svetlobi kaj mило spreminjajo in žarke svoje po cerkvi razgrinjajo.¹

39. Zvonove je ulil gospod Jožef Grassmayer v Wiltenu pri Inomostu; kilo medenine stane 1 gld. 6 kr.; stroški za šest zvonov so narastli na 7400 goldinarjev. Na god sv. Terezije, 15. oktobra 1898. so jih iz Poličan pripeljali med svečanim zvonjenjem pri stari cerkvi in pa med gromovitim streljanjem. Veliki zvon je vzel na svoj voz gospod Alojz Walland, ki je imel 4 belce uprežene; drugega je prevzel posestnik A. Kolar s štirimi prami; tretjega in šestega gospa Kunej iz Oplotnice, štrtega in petega pa tepanjski posestnik Šmon.²

¹ »Südsteirische Post« 8. junija 1898.

² Pogodba:

Med velečast. gospodom Jurijem Bezenšekom, župnikom v Čadramu in med zvonarjem Jožefom Grassmayerjem v Wiltenu pri Inomostu se je 13. aprila 1898 sklenila sledeča pogodba.

I. Jožef Grassmayer zlije 4 nove zvone z glasovi H, D, E in Fis s približno težo 22-90, 13-00, 9-60 in 6.70 meterskih centov do 15. septembra 1898 v lepem soglasju.

Dnes, 30. oktobra 1898. leta pa bodo prelepi zvonovi od prečastitega in milostljivega gospoda kneza in škofa slovesno

II. Visokočastiti gospod Jurij Bezenšek plača za vsak kilo 1 gld. 6 kr. in sicer tako: Ves znesek se od 1. januarija 1899 obrestuje s štirimi odstotki in glavnica se plača, kedar bo mogoče.

III. Jožef Grassmayer je porok za to, če bi v teku leta kateri zvon vsled napačnega zlivanja počil.

IV. Stroški za vožnjo iz Wiltena v Poličane zadenejo velečast. gosp. Jurija Bezenška.

V. Pogodba se v dveh izvodih spiše in podpiše.

VI. Jožef Grassmayer oskrbi načrt za zvonišče (Glockenstuhl) brezplačno.

VII. Kemblje, jarme iz kovanega železa, tečaje (Lagerzapfen) in spodnje dele (Untertheile) iz zlitega jekla oskrbi Jožef Grassmayer tako, da se plača za 100 kil 20 gld.

Jožef Grassmayer,

Otto Knitel.

Juri Bezenšek,

župnik in predstojnik stavbinega društva.

Vid Janžekovič,

kaplan in tajnik.

Pristavek. Vsled poznejšega dogovora sta bila še dva manjša zvona zlita in ima peti glas G, šesti pa A.

Popis zvonov.

I. zvon, Dobri Pastir, ima glas H, tehta 22·90 meterskih centov in nosi napis: Dobri Pastir JezVs LIUbeznIVI, kLIČI, VoDI I VLaDaI oVce sVoIe. — Botra: Svitli knez Hugo Windischgrätz s soprogo Kristijano, rojeno Auersberg, namestovana po svojih otrokih Hugonu in Lujzi. — Na I. zvonu se bere še tudi to-le: »Vlitih nas je šest za časa župnika in duh. svetovalca Jurija Bezenšek v livarni Jožef Grassmayerjevi v Wiltenu pri Inomostu leta 1898«.

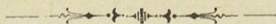
Vsi drugi zvonovi imajo zraven kronograma še napis: »Ulil me je Jožef Grassmayer v Wiltenu na Tirolskem«.

II. zvon, Marija, ima glas D, tehta 13 meterskih centov in nosi napis: sVeta MarIja, IzproSI tUKaJšnJI VernozVestI ČreDI pri BogV sreČno VeČno ŽIVLJenJe. — Botra: Gosp. Franč. Jonke in gospa Frančiška Magerl.

III. zvon, Sv. Jožef, ima glas E, tehta 9·60 meterskih centov in nosi napis: sVeti Jožef, tI preČastItLJIVI oČak, IzroČVJ prošnje Vernlh MarIJI, naj Jlh preDnaša JezVsV. — Botra Anton in Urša Kolar iz Markošice.

IV. zvon, sv. Mihael, ima glas Fis, tehta 6·70 meterskih centov in nosi napis: SaLVtIs sIgnIfer MIChaeL, qVIs Vt DeVs, proteCtor sIs Vbl-qVe popVLo eIVs. — Botra: Frančišek Stoklas in Alojzija Kunej iz Konjic

blagoslovljeni in bodo potem še poznim rodovom oznanjevali, kaj se je dnes v pričo nas godilo.

Drugi del.

Cerkveni obredi pri blagoslovljenju novih zvonov in pa važni nauki, ki se nam po njih podajejo.

40. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof bodo blagoslovili najpreje vodo, ki naj odganja hude duhove in odvrča nevarne bolezni. (Pontifikale).

V svetem evangelju beremo sledečo zgodbo. Pokleknil je pred Jezusa Kristusa neki človek in je prosil: Gospod, usmili se mojega sina, ker je mesečen in silno trpi; večkrat namreč pade v ogenj in pogosto v vodo. Postavil sem ga pred Tvoje učence in ga niso mogli ozdraviti. Jezus je pa odgovoril: O neverni in pokvarjeni rod, kako dolgo še bom pri vas? Koliko časa še hočem z vami potrpeti? Postavite ga pred mene. In Jezus mu je zapretel, in izšel je iz njega hudi duh in mladenič je bil ozdravljen v tistej uri. (Matth. 17, 14—17).

Kakor je Jezus s svojo vsemogočno besedo pomagal temu ubogemu trpinu, tako pomaga tudi nam po svetih čerkvenih blagoslovilih. Po njih nam podeli Bog odpuščenje manjših ali odpustljivih grehov in časnih kazni, dejanske milosti, rešitev od hudega duha in časne dobrote in to po molitvi svete cerkve in po sprejemnikovi pobožnosti.¹

V. zvon, sv. Janez Krstnik, ima glas G, tehta 4 meterske cente in nosi napis: sVetI Ianez krstnIk, ČaDraMske žVpnIJe zaščItnIk, sproSI VsI farI VžIVanJe VeČnega VeselJA. — Botra: Jurij in Julijana Hohler, po domače Grof iz Božjega.

VI. zvon, sv. Jurij, ima glas A, tehta 2:21 meterska centa in nosi napis: sVetI JvriI MVČenIk, storI Vse goreČe proseČe VreDne obLJVb KrIstVsoVIh. — Botra: Jožef in Liza Palir, po domače Erjavec.

Kronograme za 1., 2., 3., 5. in 6. zvon so napravili vel. čast. gospod Vid Janžekovič, za 4. zvon pa preč. gosp. kanonik Anton Hajšek. V imenu Michael je zvonar C pozabil.

¹ Catech. Rom. p. IV, cap. 15, q. 18. Dr. Fr. Egger, Theol. dogm. specialis, edit. 3. Brixinae 1894, pag. 604.

41. Prečastiti in milostljivi knez in škof bodo molili nad zvonovi, ki naj vabijo sinove svete cerkve k molitvi, in ki naj odvrtačajo od nas zalezovanja sovražnikov, nevihto, streljo; po glasu zvonov se naj pomnoži v kristijanih njihova pobožnost, da bodo veseli v cerkvi Bogu čast in hvalo peli.

Kaj da premore molitev, to nam pripoveduje sveto pismo takole. Mozes je naročil Jozuetu: Izberi si vojščakov in pojdi ter se bojuj proti Amaleku; jaz bom pa stal jutre na vrhu holmca, držeč v roki palico Gospodovo. Jozue je storil, kakor mu je naročil Mozes in se je bojeval z Amalekom; Mozes pa in Aron in Hur so šli na vrh holmca. Dokler je povzdigoval Mozes roke, je zmagoval Izrael; ko je pa malo odjenjal, je bil Amalek močnejši. Mozesove roke so že bile utrujene. Vzela sta torej tovariša kamen in sta mu ga podložila, in se je nanj vsedel. Aron pa in Hur sta podpirala njegove roke z obeh strani. Tako se je zgodilo, da mu niso roke utrnile do solnčnega zahoda in premagal je Jozue Amaleka in njegovo ljudstvo z ostrino meča. (II. Mos. 17, 9—13).

Da ima Gospod tudi vihar in hudo uro v svoji oblasti, tega nas uči sv. evangelij s sledečim čudežem. Jezus je stopil v ladijo in njegovi učenci so šli za njim, in vstal je velik vihar na morju, tako da so valovi ladijo pokrivali; Jezus je pa spal. In so pristopili njegovi učenci in so ga zbudili, rekoč: Gospod, reši nas, ker se utapljamo. Jezus jim je pa rekel: Zakaj ste boječi in slabe vere? Takrat je vstal in je ukazal vetrovom in morju in nastal je tihi mir. (Matth. 8, 23—26).

42. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof bodo z navzočnimi duhovniki zvonove z vodo umili, naj bi jih tako očistili in storili vredne in sposobne za oznanjevanje hvale božje.

Ko se je veličastvo božje prikazalo preroku Izaiju, ga je obšel strah in klical je: Gorje mi, ker so moje ustnice nesnažne in prebivam sredi ljudstva, ki je nečistih ust in sem s svojimi očmi videl Gospoda vojskinih trum. Prihitel je pa k meni Serafim, in v njegovih rokah je bil kamen, katerega je s kleščami vzel z altarja. In se je dotaknil mojih ust, in je rekel: Glej, to se je dotaknilo tvojih ust, da bi se odpravil tvoj madež in očistil tvoj greh. In sem čul glas Gospodov: Koga naj

pošljem, in kdo nam pojde? In rekel sem: »Glej, jaz, pošlji mene«. (Isai. 6, 5—8).

43. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof bodo mazilili zvonove od zvanaj z oljem bolnikov in bodo v svojih molitvah omenili srebrnih trobent, s katerimi so duhovniki po Mozesovi postavi klicali k božji službi in na vojsko, in bodo pri tem prosili, naj bi nas Bog varoval rožljanja toče, ki uniči poljske pridelke.

Hude ure in pogubljive toče varuj nas, o Gospod!

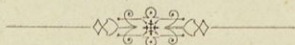
44. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof bodo naredili z oljem bolnikov sedem križev na zvananji strani zvonov, in znotraj na vsakem zvonu štiri križe s sveto krizmo. Potem bodo molili, naj ljubi Bog, ki je po glasu trobent porušil zidovje mesta Jeriho, in ki je reki Jordan vodo ustavil, da bi zamogli Izraelci čez njo priti, naj ugladi tudi naša pota, da bomo rešeni sedem poglavitnih grehov in napolnjeni s sedem darovi Svetega Duha od vseh četririh vetrov se zbirali v cerkvi pri Njem, ki nas vabi: »Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obloženi s težavami in jaz vas bom okrepčal«. (Matth. 11, 28).

45. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof bodo kadilnico z dišavami pod zvonove postavili in bodo molili, naj bi Sveti Duh ravno tako napolnil srca vernih z dišavo lepih čednosti.

Mi pa hočemo moliti: Pridi Sveti Duh zares, * Ino pošlji nam z nebes * Svoje luči žar bliščeč! * Pridi darovnik do-brot, * Pridi ogenj src goreč!

46. Slednjič bere dijakon evangelij o Mariji in Marti, naj bi se mi spominjali pri vseh svojih obilnih opravkih, da nam-reč skrbimo pred vsem za božje kraljestvo in pa za njegovo pravico.

47. Prečastiti in milostljivi gospod knez in škof še bodo vsak zvon s svetim križem zaznamovali, v znamenje, da bo pel čast in slavo Onemu, ki je za nas na svetem križu svojo rešnjo kri prelil.

Sklep.

Naj se torej glasijo novoblagoslovljeni zvonovi v slavo trojedinemu Bogu, v počeščenje Marije nebeške Kraljice, ter sv. Janeza Krstnika in vseh svetnikov božjih od roda do roda v prihodnja stoletja!

Da, po škofovi roki blagoslovljen zvon

Bogu naj čast, nam čas oznanja,
Nebeški glas naj zvon nam bo!
Le večne, svete godovnije
Naj oznanjuje njegov glas,
In glasno vsako uro bije
Na njem nam naj tekoči čas.
In kakor glas zvonov premine,
Ki po ušesih zabrni,
Tak' hitro vse posvetno zgine:
Naj to človeka zvon uči.

Amen.

Dostavek

z nekaterimi podatki o novi cerkvi.

Nova farna cerkev je zidana v prijetnem laškem slogu, ki se je v šestnajstem veku pri nas udomačil. Vsa stavba ima podobo križa. Poglavitna ladija je z altarjem proti vshodu obrnena in je 40 metrov dolga, 14 metrov široka in 15 metrov visoka; poprečna ladija je 24 metrov dolga, 12 metrov široka in 15 metrov visoka. Na mestu, kjer se obe ladiji križata, se vzdiguje veličastna kupola brez bobna. Strešno sleme je 25 metr. visoko, stolp pa meri 58 metrov.

Stroški vseh do zdaj naročenih reči znašajo 88.000 gld. in od te vsote je že plačanih 55.300 gld.; dolga je še pa 32.700 gld.

Veliki altar napravili so po načrtu gosp. arhitekta Janeza Pascherja v Gradcu tamošnji mojstri: mizar Janez Roszmann, rezbar Jernej Gorenček in pozlatar Vilhelm Sirach. Podobe je izrezal Jakob Žnidar. Stroški za altar znašajo 6000 gld.

Stranska altarja in pridižnico je naredil gospod Alojzij Vodnik v Ljubljani iz lepega kamenja za 8000 gld.

Mizne plošče vseh treh altarjev je za 2000 gld. krasno izdelal gospod Feliks Toman v Ljubljani.

Obhajilno mizo, stopnice, stebre pod pevskim korom, iz brušenega in poliranega cementa, in pa cerkveni tlak je naredil gospod Oton Madile v Celovcu za 6000 gld.

Sekano kamenje za podboje pri vratih in oknih in okraske na zvoniku, namreč piramide in polže je naredil g. Frančišek Grein v Gradcu za 5600 gld.

Pritlični pas iz pohorskega zrnca ali granita je naredil domači delavec Jožef Oliva za 1800 gld.

Orglje s 16 spremeni je naredil gospod Jožef Brandl v Mariboru za 3200 gld.

Vsa cerkvena vrata, stole, omare in drugo mizarsko delo je domač mizar Anton Flurc prav lepo izdelal in je dobil za svoj trud 2000 gld.

Ključarsko delo, križ na zvoniku in dvojni streljovod je oskrbel gospod Janez Rebek v Celju za 650 gld.

Tesarsko delo je opravil Tomaž Anderlič od Sv. Heme pod vodstvom mojstra gospoda J. Vrečerja v Celju za 900 gld.

Kleparsko delo in sicer kritje na zvoniku je izvršil gosp. J. Sádnik v Žalcu za 484 gld.

Žlebove na robu strehe je naredil gospod Karol Miheljak v Konjicah za 650 gld.

Vse svečnike za altarje in za križev pot je prevzel gosp. Karol Tratnik v Mariboru za 850 gld.

Nove okvirje za križev pot sta jako okusno naredila gg. J. Kregar in Al. Šket v Mariboru za 658 gld.

Pri zidanju se je porabilo 280 seznjev kamenja, blizo eden milijon opeke in nad 600 štrtinjakov apna. Pesek in veči del potrebnega lesa so dobrotniki darovali in za božje plačilo zvozili; vsi ti darovi so vredni blizo 12.000 gld.

Cerkvi je treba še primerne ograje in še marsičesa, kar bo stalo še 10.000 gld.

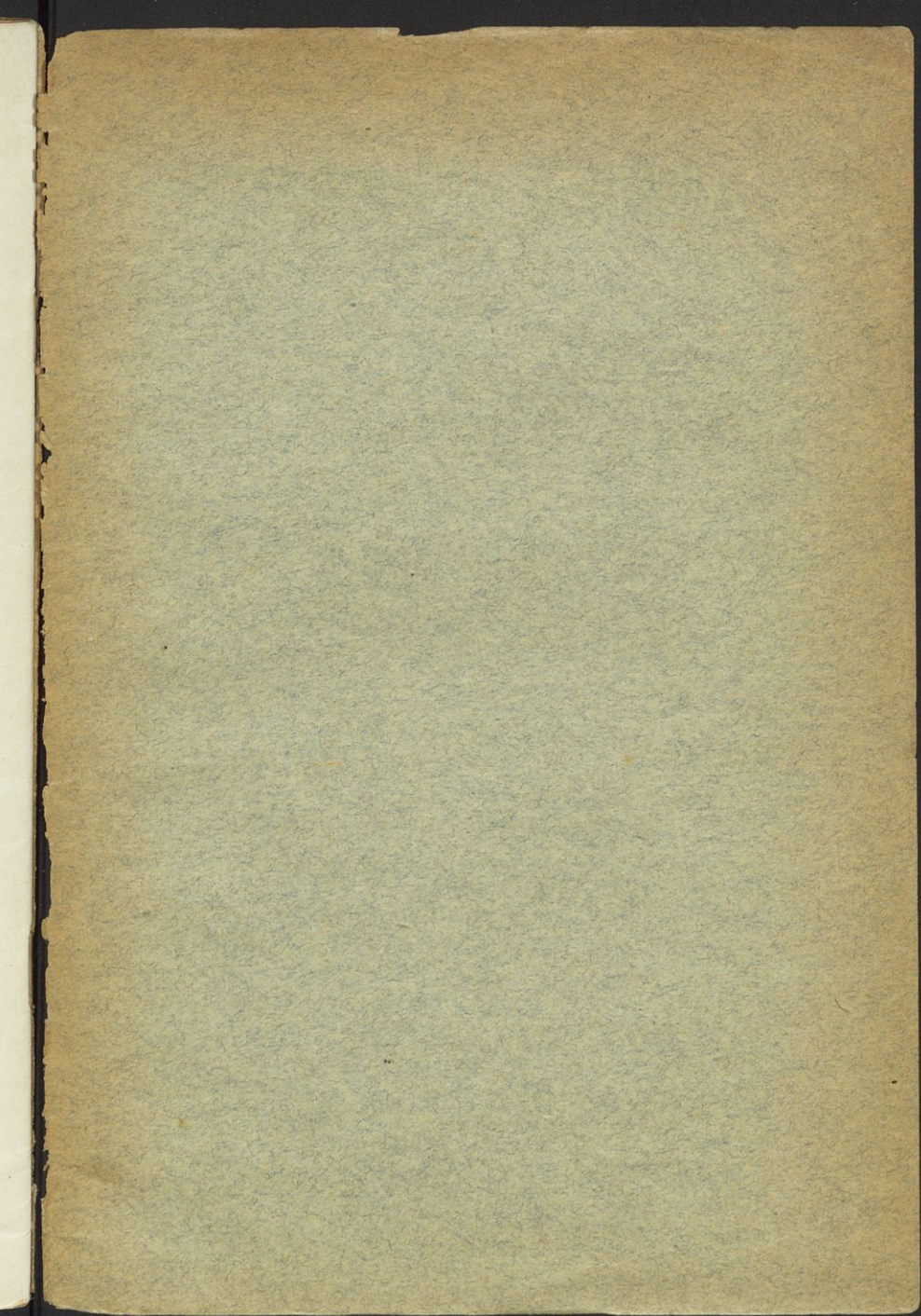

Opomba. Navzočna knjižica je bila 29. julija 1899 pri posvečenju nove cerkve med dobrotnike razdeljena v zahvalo in pobožni spomin.

252.7: 426.5 (494.12 - 202 Cadnam)

262.2 (494.12 - 202 Cadnam) (091) +

XXVII